

[Clausager.]

kan dog tænkes — har de saa begge i lige Grad en Ejers fulde Raadighed? Kan de begge frit sælge, til hvem de vil? Jeg vil mene, at de bør kunne det. Den eneste Forskel er faktisk den, at den ene kan betale alle sine Laan ud, nemlig Selvejeren, medens Statsfæstøren kan betale alle sine Laan ud med Undtagelse af det, der staar i Jorden, det er en uopsigelig og uafdragelig Prioritet, der alle Dage maa blive staaende. Men det er og bør være den eneste Forskel, saa vidt jeg kan skønne, hvis det er rigtigt, at de begge udøver en Ejers fulde Raadighed over Ejendommen. Derfor spørger jeg — og jeg kan ikke forstaa andet, end at det er til at begribe: Naar den Tid kommer, da Selvejeren er saaledes løst ud af sine Forpligtelser, at han kan sælge til hvem som helst, maa Statsfæstøren saa ogsaa det, naar Tidspunktet kommer for ham? Eller er det saadan, at Staten faktisk har Ret til at lægge sin Haand paa Ejendommen og sige: Her er blevet nogle smaa Fideikommissgodser, og vi kan bestemme, hvem der maa sidde der? — Jeg haaber, at det kan forstaaes, og tvivler i alt Fald om, at Spørgsmaalet kan skrives klarere. Spørgsmaalet er blot dette: Er det rigtigt, at de begge har en Ejers fulde Raadighed og kan skalte og valte med deres Ejendom, som de vil, naar de har indløst deres Forpligtelser, og at der altsaa ikke er anden Forskel, end at i den ene Ejendom staar der en uopsigelig Prioritet, og den anden har det gammeldags Selveje? Dette beder jeg den højtærede Minister svare paa.

Oluf Pedersen: Vi kan fra vor Side give Tilslutning til det Forslag, som her er til tredie Behandling.

Hvad angaar Spørgsmaalet Næstformand, ser det efter den Forhandling, der her er ført, ud til, at Spørgsmaalet om Næstformand i og for sig ikke drejer sig om en Aflastning for Formanden, men at det drejer sig om, at der er nogle, der er paa Jagt efter en ny Stilling.

Hvad angaar Spørgsmaalet om Statsfæste og Ligestilling af de forskellige Former, vil jeg gerne have Lov til at give min Tilslutning til den Opfattelse, som blev hævdet af det ærede Medlem Hr. Clausager, og hvis naturlige Konsekvens maa være den, at Talen om Statsfæste maa forsvinde. For naar det ærede Medlem Hr. Clausager mener, at „Statsfæstøren“ har en Ejers fulde Raadighed over Bruget, ganske som de havde det efter den gamle Lov, saa er der ikke Skygge af Begrundelse for at tale om Statsfæste i Forbindelse med Jordloven af 4. Oktober

1919. Jeg takker det ærede Medlem Hr. Clausager for hans Udtalelse og haaber, at hans Opfattelse maa gøre sig gældende, saaledes at ogsaa Partiet Venstre vil undlade Betegnelsen Statsfæste. Over for det ærede Medlem Hr. Ulrich, som hævdede, at de Brug, der nu blev oprettet, ikke bød Muligheder for Husmændene, vil jeg sige, at dette er en Misforstaaelse, for det er da ganske givet, at man ikke fortsætter med den konservative Politik, som drives i Øjeblikket. Den maa holde op, og den Dag, da den konservative Politik holder op, er der igen Mulighed for Husmændene.

Landbrugsministeren (Bording): Jeg fik ikke noget Svar af det ærede Medlem Hr. Ulrich paa mit Spørgsmaal til ham, om han vilde gaa ind for at forfægte det Standpunkt, at vi her i Rigsdagen skulde ophæve Akkord- og Moratorieloven for Landbrugene. Jeg synes, det er af overordentlig Betydning at faa det Spørgsmaal klaret, om Det konservative Parti mener, at den Beskyttelse, der er gennemført i Rigsdagen til Værn for overprioriterede Landmænd, bør ophæves. Ønsker man fra hans Partis Side, eller ønsker han personlig — for vi har jo tidligere set, at det ærede Medlem er optraadt mod sit Parti — at faa ophævet den Lovgivning og overlade de Landmænd, som værnes ved den, til deres Skæbne?

Det ærede Medlem sagde, at han var glad over, at jeg havde erkendt, at Staten vilde tabe Penge ved Udstykningslovgivningen. Det er noget, som ikke alene jeg har sagt Gang paa Gang, men det har mit Parti altid gjort. Derfor har vi altid foreslaaet, at man burde have en Ekspropriationsbestemmelse for derved at hindre, at Jordprisen holdes oppe i en Værdi, der ligger over Forrentningsmulighederne. Naar man ikke kan faa det gennemført, og naar vi har en Arbejdsløshed som den, vi har nu, og der er en Række unge Mennesker, som har Evne og Lyst og Vilje til at blive Landmænd, mener jeg, at det samfundsmæssigt set er klogt at hjælpe dem til Landbrug i Stedet for at lade dem gaa arbejdsløse. Men saa maa man ogsaa overlade dem Brug til saadanne Vilkaar, at de kan forrente dem. Derfor vil jeg hævde, og deri er jeg enig med Husmændene, at saadan som Forslaget er bygget op, er der, hvis man vil have et af disse Brug, hvis man vil gaa ind deri og tage Forrentning efter Konjunkturerne, Mulighed for at klare sig, naturligvis ved Arbejde og Sparsommelighed, men man har dog gunstigere Vilkaar, end man faar ved at kastes ud i Ar-